

Sygn. akt II USK 379/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Romuald Dalewski

w sprawie z odwołania J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Białymstoku

o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 29 marca 2023 r.,

skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku

z dnia 3 marca 2022 r., sygn. akt III AUa 1475/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Białymstoku decyzją z 8 czerwca 2020 r. odmówił ubezpieczonemu J. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Ubezpieczony w odwołaniu od powyższej decyzji wniósł o jej zmianę przez przyznanie prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Białymstoku wyrokiem z 21 lipca 2021 r. oddalił odwołanie.

Sąd ten ustalił, że ubezpieczony, urodzony [...] 1960 r., 20 listopada 2019 r. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 czerwca 2019 r. Orzeczeniem z 21 kwietnia 2020 r. lekarz orzecznik ZUS stwierdził, iż ubezpieczony jest trwale częściowo

niezdolny do pracy od 8 kwietnia 2020 r. oraz, że orzeczona niezdolność nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy. Komisja Lekarska ZUS, w orzeczeniu z 20 maja 2020 r. również orzekła, iż ubezpieczony jest trwale częściowo niezdolny do pracy od 8 kwietnia 2020 r. bez związku z wypadkiem przy pracy.

W toku postępowania sąd pierwszej instancji dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu ortopedii i rehabilitacji, w celu weryfikacji oceny stanu zdrowia ubezpieczonego dokonanej przez organ rentowy.

Sąd pierwszej instancji wskazał, że kwestia częściowej niezdolności wnioskodawcy nie była sporna. Decydujące znaczenie dla rozważenia zasadności złożonego odwołania miało natomiast ustalenie, czy ubezpieczony jest niezdolny do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z 11 czerwca 2019 r. Zważywszy, iż do rozstrzygnięcia tej kwestii potrzebna jest wiedza specjalistyczna, Sąd powołał biegłych lekarzy sądowych z zakresu ortopedii i rehabilitacji. Biegli ci w opinii z 12 lutego 2021 r. jednoznacznie stwierdzili, że wnioskodawca jest osobą częściowo niezdolną do pracy na stałe, jednak niezdolność ta pozostaje bez związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd dał w pełni wiarę zawartym w opiniach wnioskowi, uznając je za jasne, logiczne, przekonujące i wzajemnie ze sobą korespondujące. Wydając opinie biegli mieli na uwadze wiek wnioskodawcy, wyniki jego badań, dokumentację dotyczącą dotychczasowego leczenia oraz stan zdrowia skarżącego stwierdzony na podstawie badań dokonanych bezpośrednio przed wydaniem opinii. W ocenie Sądu opinie biegłych nie nasuwają wątpliwości, co do swojej wiarygodności.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka na okoliczność ustalenia stanu zdrowia wnioskodawcy z uwagi na jego całkowitą nieprzydatność dla rozstrzygnięcia sprawy. Postępowanie w sprawach rentowych charakteryzuje się tym, że stan faktyczny jest ustalany wyłącznie na podstawie dokumentacji lekarskiej i opinii biegłych sądowych z zakresu medycyny specjalistów od schorzeń posiadanych przez odwołującego.

Na skutek apelacji J. K. Sąd Apelacyjny w Białymstoku wyrokiem z 3 marca 2022 r., oddalił jego apelację.

Sąd drugiej instancji podniósł, że okolicznością bezsporną w sprawie było, iż J. K. 11 czerwca 2019 r. uległ wypadkowi przy pracy. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS oraz Komisji lekarskiej ZUS został uznany za trwale częściowo niezdolnego do pracy od 8 kwietnia 2020 r. Odwołujący kwestionował natomiast okoliczność, że niezdolność do pracy nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy.

Sąd Okręgowy ustalenia w zakresie niezdolności J. K. do pracy w związku z wypadkiem przy pracy poczynił na podstawie wniosków wynikających z opinii biegłych z zakresu ortopedii oraz rehabilitacji medycznej.

Z opinii biegłych M. K. i C. K. wynika, że J. K. jest osobą częściowo niezdolną do pracy na stałe, a niezdolność ta nie pozostaje w związku z doznanym wypadkiem przy pracy z 11 czerwca 2019 r., co jest zgodne ze stanowiskiem lekarza orzecznika ZUS z 21 kwietnia 2020 r. oraz komisji lekarskiej ZUS z 25 maja 2020 r. Biegli w uzasadnieniu opinii wskazali, że endoproteza stawu kolanowego lewego została wstawiona z powodu masywnych zmian zwyrodnieniowych w tym stawie (pierwotna gonantroza). Zmiany te prawdopodobnie zostały nasilone przez przebyte 11 czerwca 2019 r. skręcenie kolana lewego i to przyspieszyło jedynie wykonanie zabiegu endoprotezoplastyki stawu kolanowego lewego. Dlatego też wypadek przy pracy z 11 czerwca 2019 r. pozostaje bez związku z przyznaną na stałe niezdolnością do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd pierwszej instancji, badając przesłankę istnienia u J. K. niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, prawidłowo ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy i na jego podstawie dokonał trafnych ustaleń faktycznych. Ocena dowodów dokonana przez sąd okręgowy odpowiada zasadom doświadczenia życiowego i regułom logicznego rozumowania. Sąd rozważył całokształt zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i słusznie oparł rozstrzygnięcie na dowodzie z opinii biegłych sądowych z zakresu ortopedii oraz rehabilitacji, którzy przy wydawaniu opinii zapoznali się z aktami sprawy, przeprowadzili badanie odwołującego i uwzględnili dostępną dokumentację medyczną. Wybór biegłych specjalistów dopuszczonych do sporządzenia opinii, nie nasuwa zastrzeżeń, bowiem odpowiada schorzeniom, na które leczy się odwołujący.

Sąd drugiej instancji w pełni podzielił stanowisko Sądu Okręgowego, iż powyżej wskazana opinia biegłych była rzeczowa, logiczna i należyście uzasadniona. Opinia ta jest miarodajna i wystarczająca do czynienia ustaleń w sprawie, bowiem biegli sądowi w sposób fachowy i spójny opisali schorzenia występujące u odwołującego oraz rzetelnie i wyczerpująco wyjaśnili, dlaczego nie pozostają one w związku z wypadkiem przy pracy z 11 czerwca 2019. Co prawda, jak wskazywali biegli, doznany uraz kolana, spowodowany wypadkiem, mógł nasilić postępujące zmiany zwyrodnieniowe, niemniej jednak, to nie on stanowi przyczynę pogorszenia stanu zdrowia, które doprowadziło do częściowej niezdolności odwołującego do pracy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargą kasacyjną wniósł J. K..

Skarżący zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

1. Naruszenie przepisów prawa procesowego tj.

a) art. 227 k.p.c. i art. 217 § 2 i 3 k.p.c. i art. 285 § 1 k.p.c., art. 286 k.p.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

b) art. 285 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

c) art. 286 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

d) art. 231 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

e) art. 217 § 1 i 3 k.p.c. i art. 227 k.p.c. w zw. z art. 241 k.p.c. i art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu

wypadku przy pracy i chorób zawodowych, art. 17 ust. 1 i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

f) art. 233 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 278 k.p.c. i art. 285 § 1 k.p.c. w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych, art. 17 ust. 1 ww. ustawy i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

g) art. 241 k.p.c. w zw. z art. 285 § 1 i 3 k.p.c. i art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

h) art. 327 (1) § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

i) art. 477 (14) § 1 k.p.c., poprzez niewłaściwe zastosowanie i oddalenie odwołania pomimo istnienia ustawowych i merytorycznych podstaw do jego uwzględnienia.

2. Naruszenie przepisów materialnych przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie tj. art. 6 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 30 października 2002 r., o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy i chorób zawodowych, art. 17 ust. 1 ww. ustawy i z art. 12 ust. 1 i art. 13 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz orzeczenie o kosztach postępowania. Ewentualnie skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uwzględnienie odwołania i zmianę decyzji przez uznanie zgodnie z żądaniem oraz wniósł o orzeczenie o kosztach postępowania wg. norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na jej oczywistą zasadność. W uzasadnieniu skarżący podniósł, że skarga jest oczywiście uzasadniona, albowiem Sąd I i II instancji nie dopuścił dowodu z opinii innych biegłych sądowych z zakresu ortopedii i medycyny pracy w sytuacji gdy opinia biegłych stanowiąca podstawę rozstrzygnięć nie była kategoryczna, nie

odpowiadała na pytanie czy gdyby do wypadku przy pracy nie doszło to czy w tej dacie powstałaby niezdolność do pracy, Odwołujący się zaś posiadał orzeczenie ZUS ustalające 15% stały uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem z dnia 11.06.2019 r., a załączona przez niego dokumentacja przedwypadkowa wskazywała na wykonywanie przez niego pracy bez jakichkolwiek przerw, a zatem przed przedmiotowym wypadkiem zdolny był do pracy - zatem nie zostało ustalone jaki wpływ na powstanie niezdolności do pracy w tej dacie miał wypadek przy pracy a jaki choroba zwyrodnieniowa stawów i czy gdyby nie było wypadku przy pracy niezdolność w tej dacie powstałaby.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Na wstępie warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem zwykłej, trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, a to z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego. Skarga kasacyjna jest kwalifikowanym środkiem prawnym, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a leżącymi w interesie powszechnym. Rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno służyć ochronie obowiązującego porządku prawnego przed dowolnością orzekania, oraz zapewnieniu jednolitości orzecznictwa sądowego w takich sprawach, w których możliwe jest dokonanie zasadniczej wykładni przepisu prawa, mającej walor generalny i abstrakcyjny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2009 r., II CSK 13/09; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 lutego 2006 r., II CSK 126/05). W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Według art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub

wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4).

Skarżący oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance jej oczywistej zasadności.

Zatem wymaga przypomnienia, że ujęta w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka ma miejsce wtedy, gdy zasadność podniesionych w niej zarzutów wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał, względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym (postanowienie Sądu Najwyższego z 6 listopada 2015 r., IV CSK 263/15, LEX nr 1940571). Oczywiście jest przy tym tylko to, co można dostrzec bez potrzeby głębszej analizy, czy przeprowadzenia dłuższych badań lub dociekań. Zarzucane uchybienia muszą zatem mieć kwalifikowany charakter i być dostrzegalne w sposób oczywisty dla przeciętnego prawnika (postanowienia Sądu Najwyższego: z 12 grudnia 2000 r., V CKN 1780/00, OSNC 2001, nr 3, poz. 52; z 22 marca 2001 r., V CZ 131/00, OSNC 2001, nr 10, poz. 156). W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, że w wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie (postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 maja 2018 r., I CSK 36/18, LEX nr 2508116; z 29 maja 2018 r., I CSK 42/18, LEX nr 2508120). Wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” winien znaleźć się w uzasadnieniu wniosku (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2018 r., III UK 127/17, LEX nr 2496323). W rozpoznawanej sprawie skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Należy również zauważyć, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowane jest stanowisko, zgodnie z którym wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast

przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym nie jest wyręczanie strony reprezentowanej w procesie przez profesjonalnego pełnomocnika we wskazaniu (doprecyzowywaniu) treści postulowanych zagadnień prawnych.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że skarżący nie wykazał istnienia powołanej przez siebie przesłanki przedsądu. Po pierwsze skarżący lakonicznie uzasadnił wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania twierdząc głównie, że Sądy orzekające nie dopuściły dowodu z opinii innych biegłych sądowych z zakresu ortopedii i medycyny pracy. Nie wskazał przy tym żadnego przepisu prawa, z naruszeniem którego wiązałby sugerowaną oczywistą zasadność jego skargi. Brakuje odpowiedniego wywodu zawierającego argumentację potwierdzającą walor oczywistej zasadności jego skargi kasacyjnej w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W podstawie przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. skarżący powinien wpierw samodzielnie, czyli odrębnie od podstaw kasacyjnych, wskazać i wykazać takie naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że zaskarżony wyrok jest oczywiście niezgodny z prawem. Skarżący we wniosku tego nie czyni. Braku tego nie uzupełniają (zastępują) podstawy kasacyjne, gdyż stanowią odrębną część (element) skargi kasacyjnej (art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Podstawy kasacyjne mogą uzasadniać uwzględnienie skargi kasacyjnej (*a contrario* art. 398¹⁴ k.p.c.), jednak nie uzasadniają oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.).

Dodatkowo należy podnieść, że w rozpoznawanej sprawie Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych z zakresu ortopedii i rehabilitacji. Biegli w łącznej opinii stwierdzili, że skarżący jest osobą częściowo niezdolną do pracy na stałe. Jednakże w ich opinii niezdolność ta nie pozostaje w związku z wypadkiem przy pracy, przeciwnie do twierdzeń skarżącego. Sądy uznały te opinie za fachowe, miarodajne, wyczerpujące i rzetelne. Biegli wyczerpująco wyjaśnili też brak związku schorzeń wnioskodawcy z wypadkiem przy pracy. Co istotne biegli podkreślili, że doznany uraz kolana mógł nasilić postępujące zmiany zwyrodnieniowe, jednakże nie to stanowi przyczynę pogorszenia stanu zdrowia skarżącego

Podkreślenia wymaga, że specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c., opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie „w razie potrzeby”. Nie można przyjąć, iż sąd zobowiązany jest dopuścić dowód z kolejnych biegłych w każdym przypadku, gdy złożona opinia jest niekorzystna dla strony (wyroki Sądu Najwyższego: z 15 lutego 1974 r., II CR 817/73, LEX nr 7404; z 18 lutego 1974 r., II CR 5/74, LEX nr 7407; z 15 listopada 2001 r., II UKN 604/00, PPIPS 2003, nr 9, poz. 67). Potrzeba powołania innego biegłego powinna zatem wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczasowej złożonej opinii (wyrok Sądu Najwyższego z 5 listopada 1974 r., I CR 562/74, LEX nr 7607). Przy czym potrzebą taką nie może być przeświadczenie strony, że dalsze opinie pozwolą na udowodnienie korzystnej dla strony tezy (wyroki Sądu Najwyższego: z 27 czerwca 2001 r., II UKN 446/00, OSNP 2003, nr 7, poz. 182; z 29 listopada 2016 r., II PK 242/15, LEX nr 2202494).

W świetle powyższego zarzut skarżącego, że nie zostało ustalone jaki wpływ na powstanie jego niezdolności do pracy miał wypadek jest chybiony.

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

[SOP]

[f.n]

